

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรกของนักเรียนชาย
มัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

มัทนา ขอนดอก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ มัณฑนา ขอนคอก ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พรนภา หอมสินธุ์อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์)

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อภาพร เผ่าวัฒนาประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภาพร เผ่าวัฒนา)

พรนภา หอมสินธุ์กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์)

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์)

อารีรัตน์ ขำอยู่กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ ขำอยู่)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุน พ.ศ. ๒๕๕๕

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)
สถาบันพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ(IHPP.)
และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา(ศวส.)
ประจำปี 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และตรวจสอบแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง จึงขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการและคณาจารย์ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษาชายโอกาส ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และที่สำคัญขอขอบคุณเยาวชนผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบความสำเร็จในการศึกษา

มัทนา ขอนคอก

51924145: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คำสำคัญ: ปิ่จยั/ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรก/ วัยรุ่น

มณฑนา ขอนคอก: ปิ่จยัที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในระยะแรกของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
(FACTORS RELATED TO THE EARLY STAGE OF ALCOHOL DRINKING AMONG
MALE STUDENTS AT LOWER SECONDARY SCHOOLS : BANGNUMPRIEO DISTRICT,
CHACHOENGSAO PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พรนภา หอมสินธุ์, Ph.D.,
รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, Ph.D. 94 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ
ปิ่จยัที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรกของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 424 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูล
โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ทศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้นทุนชีวิตและ
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีครอนบาคแอลฟา
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Binary
Logistic Regression

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรก
ร้อยละ 63.2 อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มครั้งแรกคือ 12.3 ปี ปิ่จยัป้องกันและปิ่จยัเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับ
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ศาสนา (OR=4.01,
95% CI=2.39 - 6.73) อายุ (OR=1.99, 95% CI=1.19 - 3.34) ทศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
(OR=1.94, 95% CI=1.21 - 3.12) พลังชุมชน (OR=1.92, 95% CI=1.08 - 3.41) การเข้าถึงเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ (OR=1.90, 95% CI=1.17 - 3.08) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (OR=1.89, 95% CI=1.15 -
3.10) พลังครอบครัว (OR=1.79, 95% CI=1.01 - 3.17) และพลังตัวตน (OR=1.74, 95% CI=1.04 -
2.89)

ผลการศึกษาครั้งนี้นำไปสู่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปิ่จยัเสี่ยงและปิ่จยัป้องกัน
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อพยาบาล และบุคลากรด้านสุขภาพ ในการ
พัฒนาโปรแกรม เพื่อป้องกันและลดปิ่จยัเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่นชาย

51924145: MAJOR: COMMUNITY NURSE PRACTITIONER; M.N.S.
(COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

KEYWORDS: FACTORS/ EARLY ALCOHOL DRINKING STAGE/ ADOLESCENTS

MANTANA KHONDOK: FACTORS RELATED TO THE EARLY ALCOHOL
DRINKING STAGE AMONG LOWER SECONDARY SCHOOLS MALE STUDENTS:
BANGNUMPRIEO DISTRICT, CHACHOENGSAO PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE:
PORNNAPA HOM SIN, Ph.D., RUNGRAT SRISURIYAWET, Ph.D. 94 P. 2012.

The purposes of this study were to identify the prevalence of alcohol drinking and to examine factors related to the early alcohol drinking stage among lower secondary school male students. The participants were 424 lower secondary school male students in Bangnumpriao district, Chachoengsao province, selected by multistage sampling. Data were collected by questionnaires: demographic data, attitudes towards alcohol drinking, developmental assets, alcohol drinking. The consistency of the questionnaires was analyzed using Cronbach alpha. Statistics used including mean, percentage, standard deviation, and binary logistic regression.

The findings of the study showed that the prevalence of early stage alcohol drinking was 63.2%. The average age of first drink was 12.3 years old. Both protective factors and risk factors were associated with early alcohol drinking stage. These factors were religion (OR=4.01, 95% CI = 2.39 - 6.73), attitudes towards alcohol drinking (OR=1.94, 95% CI = 1.21 - 3.12), community assets (OR=1.92, 95% CI = 1.08 - 3.41), access to alcoholic drinks (OR=1.90, 95% CI = 1.17 - 3.08), age (OR=1.99, 95% CI = 1.19 - 3.34), academic success (OR=1.89, 95% CI = 1.15 - 3.10), family assets (OR=1.79, 95% CI = 1.01 - 3.17) and internal assets (OR=1.74, 95% CI = 1.04 - 2.89).

The results contribute to knowledge and understanding of risk factors and protective factors of alcohol drinking. It will be beneficial to nurses and health personnel to prevent and reduce risk factors of alcohol drinking among male adolescents.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดัดแอลกอฮอล์	10
วัยรุ่นกับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์	14
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	19
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	35
กลุ่มตัวอย่างและการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	44
ข้อมูลทั่วไป.....	44
ปัจจัยที่ศึกษาและการดื่มน้ำดื่มแอลกอฮอล์.....	46
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มน้ำดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรก.....	50
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผลการศึกษา.....	57
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	63
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	64
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก	78
ภาคผนวก ข	85
ภาคผนวก ค	90
ภาคผนวก ง	92
ประวัติของผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน	37
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	44
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา	47
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. 49	
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา และการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในระยะแรก	51
6	ค่า Crude และ Adjusted Odds Ratio ของปัจจัยต่าง ๆ ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระยะแรกของกลุ่มตัวอย่าง	54
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามต้นทุนชีวิตรายข้อ	79

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	38

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University